

MISTÄ KÄRSIMYS JOHTUU?

Pekka Ervastian esitelmä 27.5.1923

Jos sanon, niinkuin esimerkiksi uskonnot väittävät, että kärsimys on tullut maailmaan pahan ja synnin kautta, enkä anna tähän väitteeseeni mitään lisäselvityksiä, saattavat materialistimieliset ihmiset heti huomauttaa: kokemus, todellisuus ei ainakaan tätä väitettä tue, sillä onhan kärsimystä paljon semmoista, joka ei suinkaan aiheudu synnistä ja pahasta. Emmehän me voi sanoa, että me olisimme syntiä tehneet, pahaa tahtoneet, jos satumme esimerkiksi mitä paraimmassa tarkoituksessa auttaaksemme toista juoksemaan ulos kylmään ja kylmettymään ja sitten saamaan jonkun vaikean taudin, joka tuottaa meille paljon kärsimyksiä. Emmehän me saata asettaa sitä yhteyteen synnin kanssa. Päinvastoin me yritimme tehdä jotakin hyvää. Niin sanovat materialistit, jotka eivät kärsimyksen probleemia tahdo filosofisesti tutkia, vaan ainoastaan käytännöllisenä ilmiönä. Sentähden täytyisikin sen, joka sanoo, että kärsimys on tullut maailmaan synnin ja pahan kautta, heti lisätä: synti ja paha tulee maailmaan lankeemuksen kautta, ja kärsimys tulee siis myöskin maailmaan lankeemuksen kautta; koko maailma on langennut. Senkautta on synti ja kärsimys tullut maailmaan. Kaikki ihmiset lankesivat syntiin, ja siitä seuraa, että koko maailmassa on myöskin kärsimystä ja syntiä. Se kärsimys ei koske ainoastaan meidän inhimillisiä kärsimyksiämme, vaan se käsittää koko näkyväisen ja ilmenneen maailman. Jos tällä tavalla ensinnäkin lisäämme, silloin saamme jonkunlaista logiikkaa väitteeseemme. Koko maailma on turmeltunut; koko olemassaolo on turmeltunut; sentähden siinä on kärsimystä. Sitten tietysti ihminen, joka uskoo, sanokaamme jälleensyntymiseen ja karmaan, hänhän aina voi löytää lisäselvityksiä kärsimykseensä, joka näennäisesti on aiheutunut ilman pahaa tai syntiä. Hän ainoastaan siirtää pahan kärsimyksen kaukaisempaan

menneisyyteen eikä katso sen johtuvan tästä nykyhetkestä. Mutta kun kärsimyksen probleemia käymme hieman tarkemmin tutkimaan, silloin huomaamme heti, että siinä on kaksi puolta ainakin. Toinen puoli tästä probleemista on kysymys siitä, mistä kärsimys yleensä aiheutuu. Mikä on sen filosofinen tausta, sen metafysiillinen peruste; ja toinen puoli kärsimyksestä on kysymys siitä, mitä kärsimys käytännössä on, mitä inhimillinen ja eläinten ja kaikkien elävien olentojen kärsimys on. Mistä se aiheutuu tämä ilmiö, joka kaikkia eläviä olentoja vaivaa ja josta ei kukaan ole vapaa.

Jos ensin heitämme silmäyksen tuohon kärsimyksen metafysiilliseen eli filosofiseen probleemiin ja kysymme, mistä johtuu, että kärsimys ollenkaan on olemassa, silloin meidän täytyy kääntää ajatuksemme sangen kaukaisiin ja ylhäisiin asioihin. Meidän täytyy itseksemme silloin ajatella sitä seikkaa, että koko olemisen takana on yksi ainoa salaisuus, yksi ainoa suuri jumalallinen elämä, ja kun me lähdemme tästä, ajattelemme asiaa tältä kannalta, ettei ole olemassa muuta kuin yksi ainoa suuri ihmeellinen elämä, silloin meidän myöskin täytyy ymmärtää, että siinä elämässä, joka on kaiken takana, joka on yhtenäinen ja yksi ainoa, siinä ei voi olla mitään kärsimystä; siinä suuressa jumaluudessa ei voi olla mitään muuta kuin harmoniaa. Jos me sitä jumaluutta ajattelemme ja koetamme saada jonkunlaisen kuvan siitä, niin me emme osaa sanoa siitä mitään positiivista; osaamme ainoastaan sanoa: Se on iankaikkinen rauha. Olemassaolo siinä häipyä olemattomuuteen, elämä häipyä kuolemaan, tajunta häipyä tajuttomuuteen; ei ole mitään vastakohtia. Mutta me voimme myöskin ymmärtää, että tämä suuri elämä on tietenkin salaisuutena kaiken takana, mutta me emme oikeastaan tiedä mistään muusta kuin olemassaolosta. Me tiedämme vain ilmenneestä elämästä, ilmenneestä olemassaolosta, ja sentähden me katselemme luojaa elämän takaa, olemassaolon takaa. Mikä on se ensimmäinen syy, joka aiheuttaa olemassaolon, sillä itse tässä olemisessa, joka on sama

kuin olemattomuus, ikuisessa rauhassa ei ole mitään. Mikä siis on kaiken olemassaolon takana sen aiheuttajana. Tulemme luonnollisesti siihen, että täytyy olla jokin Jumalan sana, logos, joka on Kristus Jumalan kanssa, niinkuin Johanneksen evankeliumissakin sanotaan; täytyy olla jokin sellainen luova voima, joka saa olemassaolon aikaan. Ja jos me tätä luovaa voimaa kuvittelisimme, jos me jotain nimeä sille antaisimme, täytyisi meidän sanoa: se on luomisen iloa, se on ääretöntä riemua, sanomatonta iankaikkista autuutta, rajatonta rakkautta. Emme voi käsittää muuten. Siinä ei ole sitä tuntumatonta ja olematonta rauhaa niin sanoaksemme, miksikä sitä nimittäisimme, sitä lepoa, mikä on itse suuressa absoluutissa, mutta siinä täytyy olla tämmöinen iankaikkinen autuus ja luomisen riemu ja rajaton rakkaus. Se on itse olemassaolon perussiteillä tuossa suuressa mahdottomuudessa. Ja kun tämä luova voima, tämä suuri elämä pukeutuu jonkunlaiseen ajatukseen, jonkunlaisiin muotoihin, silloin se ilmenee, ja jos nuo kaikki muodot, aatteet, ajatukset ilman muuta tottelevat niin sanoaksemme luovaa voimaa, luovan viisauden inspiratiooneja, silloin niissä ja niiden kautta suuri luova voima tuntee rakkautensa, riemunsa pulppuavan sydämessään. Mutta niinkuin oli puhetta jo, jos näissä muodoissa sattuu mitään semmoista pahan mahdollisuuden heräämistä, että jokin muoto kohdistaa huomion itseensä eikä vain unohda itseään, että jokin muoto, joka tulee eläväksi, ei kulje ainoastaan suuren luomisvirran mukana unohtamalla itsensä, vaan kohdistaa huomionsa itseensä, silloin tämä ensimmäinen voima synnyttää sen, mitä me sanomme yksilöllisyydeksi. Ja silloin on syntynyt häiriötä suuren luomisen harmoniassa. Mutta kun häiriö syntyy suuressa harmoniassa, silloin voimme myös ymmärtää, että luova Jumala, logos, tulee tietoiseksi tuosta häiriöstä. Ja millä tavalla se silloin tuntuu hänen tajuntaansa? Jos nyt kuvittelisimme olevamme hänen kannallaan, silloin epäilemättä se tuntuisi hänen tajunnassaan kärsimykseltä. Tässä on jotakin, joka ei kulje, On aivankuin koneistossa joku

ratas pysähtyisi tai alkaisi kulkea väärään suuntaan. Ja jos koneisto kuitenkin mahtavan voiman kautta kulkee kulkuaan, on täten syntynyt jokin kahnaus, hankaus, joka on aivankuin kärsimystä.

Nyt meidän myöskin täytyy heti kysyä, onko luova logos, Jumala siis tietoinen tuosta kärsimyksestä ja kärsiikö hän siitä? Kärsiikö hän siitä, että jotkut pienet olennot, jotka ovat syntyneet tässä meidän äärettömässä avaruudessamme, hankaavat vastaan, tahtovat jotakin muuta kuin suuri elämän aalto tahtoo. Pitääkö hänen välittää semmoisesta pienestä. Ajatelkaa, että olisitte Jumalana maailman avaruudessa ja pieni tähti maapallo, jossa on melkein näkymättömän pieniä muurahaisia, ihmisiä, jotka eivät tahdo, mitä Jumala tahtoo, pitäisikö meidän välittää siitä, meidän, jotka olemme mahdottoman suuret. Emme me kärsi, eikä Jumalakaan siitä kärsi. Voimme käsittää, että logos ei myöskään kärsi siitä, vaikka hänellä olisi mahdollisuus kärsiä. Siinä on kärsimyksen filosofinen alku sentähden, että Jumalan tajunnassa on syntynyt häiriöitä. Mutta Jumalan elävä voima ei kärsi, ja minkätähden? Sentähden että sitä on tajunnassa, mutta tajunnassa on myös tietoa ja viisautta, joka sanoo sille heti: oo, tämä pieni häiriö, jonka nuo olennot saavat aikaan, on ohimenevä, ja he oppivat tuntemaan siitä elämän suurta majesteettia, he oppivat tuntemaan sitä, ja mielellään he olkoot pahoja, sillä minä tiedän, että he kääntyvät pois pahan tieltä ja saavuttavat harmonian. Niin me voimme ajatella, että logoksen tajuntaan tuntuu suuri jumalallinen tajunta. Hän, tuo tajunta on ratkaissut kärsimyksen salaisuuden käytännöllisesti viisaana olentona. Mutta kuitenkin kärsimyksen filosofinen pohja on itse Jumalan tajunnassa, on siinä, että yhtenäisessä tajunnassa tapahtuu häiriöitä. Muuten ei saattaisi mitään kärsimystä olla. Emme voi ymmärtää kärsimystä millään muulla tavalla kuin siten, että se on häiriötä yhdessä suuressa riemullisessa rakkauden tajunnassa.

Mutta kun me ajattemme ihmisiä ja eläviä olentoja, niin koko tämä kysymys saa toisenlaisen luonteen, sillä mehän emme

ole mitään jumalia, emme me ole yhtä tuon suuren jumalallisen tajunnan kanssa. Jos se on meidän elämämme päämäärä, niin mehän tällä kehitysasteella emme suinkaan ole yhtä sen suuren jumalallisen tajunnan kanssa. Mistä siis voi johtua, että ihminen kärsii. Jotta hän voisi kärsiä, hänellä pitäisi olla, ihmisellä itsellään itse se jumalallinen tajunta, jossa häiriö on, mutta ihmisellä ei sitä ole. Voiko siis tapahtua jotain häiriöitä hänen tajunnassaan? Onko hänellä semmoinen tajunta, joka voi tulla häiriöksi? Silloinhan me kyllä huomaamme, että jotain semmoista on pienessä koossa. Mutta sittenkin on probleemi, jos ainoastaan näin ikäänkuin ohimennen sen ratkaisemme, vaikeasti ymmärrettävissä. Se jää yhtä salaperäiseksi meille, sillä me emme saa itsekään kiinni harmoniasta, tajunnasta, joka voisi nähdä häiriöitä. Mehän olemme tajuisia ruumiissammekin. Meidän tajuntamme on ainoastaan jossain kohden; se toimii aivojen kautta, mutta mehän emme muutoin ruumiissamme ole tajuisia. Nyt tietysti meillä on semmoinen ruumiillinen organismi, joka antaa meidän aivojen kautta tietää, mitä ruumiissa tapahtuu, ja jos esim. tulemme sairaiksi, sanomme, että meidän ruumiissamme on tapahtunut jokin häiriö, ja silloin me kärsimme tajunnassamme; se heijastuu meidän ruumiissamme kärsimyksenä. Tämähän on hyvin luonnollista, ja niin selitetään. Mutta meidän pitää kysyä vähäsen tiukemmin, tutkivammin, mikä se on, millä tavalla me voimme sen filosofisesti ymmärtää, että meidän tajunnassamme tuntuu häiriöitä. Tähän nähden voi saada semmoisen vastauksen, että jokaisessa muodossa, ilmenneessä elämän muodossa, piilee jumalallisen tajunnan mahdollisuus; siinä piilee koko jumalallinen elämä. Ja ainoastaan sen kautta voi myöskin ilmetä kaikki eri puolet tuosta jumalallisesta elämästä. Mitä on nyt esimerkiksi synty ja paha. Se on jumalallisen elämän vaikutus tuossa muodossa, sillä jumalallinen luova elämä on riemua, autuutta ja rakkautta muodossa. Tämä jumalallinen elämä tuntee tässä muodossa, muoto sanoo itselleen: mutta minä tahdon luoda, minä tahdon myöskin luoda ja olla vapaa ja rakastaa ja saada

jotain aikaan, ja silloin se lähtee liikkeelle siitä suuresta elämän virrasta, jolla se voi unohtaa itsensä. Se siitä aivankuin nousee ulos. Samalla on syntynyt pahan mahdollisuus, on tullut lankeemus ja kärsimys. Sillä jumalallinen tajunta on silloin eristäytynyt muotoon ja kärsimys seuraa siitä. Jos tarkastamme mitä tahansa kärsimystä tältä kannalta ihmisen maailmassa, voimme huomata, että meillä on aivan erilainen kärsimyksen muoto. Meillä niinkuin näemme, on ruumiillisia kärsimyksiä, ja meillä on sielullisia, henkisiä suruja. Ruumiillinen kärsimys, esim. joku sairaus, mikä se on? Kuinka se on käsitettävissä? Se on käsitettävissä siltä kannalta, että ihminen, jossa on kyllä jumalallinen tajunta, on samalla kokoonpantu olento, kokoonpantu monista muodoista, niinkuin me tiedämme. Meidänhän ei tarvitse ollenkaan pysähtyä tähän. Me tiedämme, että ihminen ei ole mikään yhtenäinen olento; hän on tajunta, joka asuu ruumiissa, mutta ruumishan ei ole mikään yhtenäinen ilmiö, vaan se on kokoonpantu monista eri osista, jotka ovat itsenäisiä ja siis monista elämän muodoista. Jos ihminen esimerkiksi haavoittaa itseään, leikkaa veitsellä auki käsivartensa, mitä silloin tapahtuu? Silloin jotkut elämän muodot, joista hän on kokoonpantu, saavat tuommoisen lankeemuksen, pahan mahdollisuuden. He unohtavat, että heidän pitäisi palvella määrättyä järjestelmää, että heidän pitäisi kulkea määrättyä rataansa ja totella määrättyä harmoniaa; ja he tulevat itsenäisiksi. Veri rupeaa pulppuamaan ulos; veri saa vapauden halun: pois tuosta radasta, joka minulle on määrätty. Nythän veremme kulkee ainoastaan suonissa, mutta jos leikkaa haavan, niin veressä on soluja, jotka heti innostuvat juoksemaan vapauteen. Ne seuraavat toisia luonnonlakeja ja mehän emme voi mennä arvostelemaan, paljonko tajuntaa niissä on. Mistä tietäisimme, onko solujen takana tajuntaa jossain suuressa merkityksessä. Joka tapauksessa ne irrottautuvat vapauteen. Koska nyt on olemassa semmoinen määrätty ajatuskuva ja määrätty elämän ilmenemismuoto, jota me nimitämme inhimilliseksi ruumiiksi, silloin jossain

kokonaistajunnassa kuuluu ääni: nyt menee hullusti; pysähtykää, kulkekaa taas omia ratojanne, ette saa tehdä niin. Ja tämä, joka siis aiheutuu häiriöstä, siitä, että elämä rupesi kulkemaan jossain muodossa omia ratojaan, tämä se esiintyy meidän tajuntaamme kärsimyksenä. Me huomaamme, että tajuntamme todella on aivankuin kuva itse Jumalan tajunnasta, aivankuin kuva logoksen tajunnasta. Koska se voi tulla tietoisiksi häiriöstä ja tulkita sitä kärsimyksellä. Samalla tavalla jos me ajattelemme jotain sielullista tuskaa, sanokaamme, että äiti tuntee itsensä kovasti levottomaksi sentähden, että hänen lapsensa on jossain ulkona, hän ei tiedä, missä se on. Hän tuntee itsensä levottomaksi joka askeleella, nousee kaikenlaisia kauheita kuvia niistä mahdollisista vaaroista, joille lapsi on voinut joutua alttiiksi; hän kärsii siitä. Mistä tämä johtuu? Se johtuu siitä, että kun hänen lapsensa on jossain poissa, niin äidissä tietysti hänen rakkaudellinen tajuntansa on sellainen tajunta, joka sanoo: missä lapseni viipyy? Sillä hän tahtoisi, että lapsi olisi kotona, se on aivankuin hänen tajuntansa. Mutta ulkokohtainen todellisuus sanoo: ei se vielä ole kotona. Silloin ihmisen mielikuviutus odottaa aivankuin kynnyksellä. Kun todellisuus sanoo, että lapsi ei vielä ole kotona, niin mielikuviutus on odottamassa ja avautuu; se ei ole tyydyttämässä äidin rakkautta. Todellisuus avasi mielikuviutukselle oven. Mielikuviutus lensi ulos vapaana luomaan kuvia, kauhun kuvia, mutta se on mielikuviutuksen luomisen iloa. Mielikuviutus tuli vapaaksi ja iloiseksi. Silloin taas joku toinen tajunta sanoo äidissä: seis mielikuviutus, pysähdy. Mutta se ei pysähdy ennenkuin äidissä jokin todellisuustajunta sanoo: enhän minä nyt vielä tiedä, mielikuviutuksen ei pitäisi toimia, tämä on häiriötä, en tiedä, mitä on tapahtunut; lapsi ei ole ehkä ollenkaan loukkaantunut, vaan muista syistä viivähtänyt. Hän voi sanoa mielikuviutukselle: seis, ja hänelle voi tulla rauha takaisin itselleen. Mutta jos hän ei saa aivan sielullisesti itseensä tätä, niin tällainen korkeampi todellisuustajunta on jollain tavalla loukkaantuneena, kun mielikuviutus lentää, niin että se saa aikaan

häiriötä korkeampaan tajuntaan. Siitä aiheutuu kärsimys. Äiti ei osaa selittää itselleen, että hänen korkeampi järkensä sanoo hänelle, älä ole levoton. Hän ei pääse siitä kiinni, vaan kärsii; mutta se, että hän kärsii, todistaa, että korkeampi todellisuustajunta huomauttaa hänelle, että se on mielikuvitus nyt, joka on päässyt vallalle. Meillähän on muunlaisiakin kärsimyksiä. Semmoinen on esimerkiksi omantunnon vaiva. Ja tämänhän on semmoinen vaiva meissä, jolloin me huomaamme rikkoneemme jotain siveellistä ihannetta vastaan. Silloin meidän omatuntonne soimaa meitä. Tämä on hieman hämäräperäistä. Mehän emme oikeastaan tiedä, minkätähden siitä pitäisi aiheutua kärsimystä, jos nyt olemme esimerkiksi tulleet siveellisesti vakuutetuiksi siitä, että meidän ei pitäisi suuttua, niin me toiselta puolen tiedämme, että tavallisille ihmisille se on melkein mahdotonta. Jos ihminen on vielä sillä kehitysasteella, kuin hän on, niin on melkein mahdotonta olla joskus suuttumatta. Jos me kuitenkin olemme asettaneet siveelliseksi ihanteeksi, ettei ihmisen koskaan pitäisi suuttua, niin olkaamme varmoja siitä, että jos suutumme, meille tulee omantunnon tuskia siitä. Minkätähden? Tämän ymmärrämme helpommin, jos ajattelemme semmoisia tapauksia, jolloin me huomaamme menettelleemme tyhmästi. Te tiedätte, että tuskin on pahempia sielullisia kärsimyksiä nykyajan ihmiselle, kuin että hän huomaa menettelleensä tyhmästi ja sanoo itselleen: kuinka voin olla niin tyhmä. Minkätähden semmoinen seikka tuottaa niin paljon kärsimystä meille? Sentähden, että kun ihminen sanoo itselleen, olen menettänyt tyhmästi, merkitsee se, että hän näkee selvästi, mitä hänen teostaan seuraa, siitä, että hän menetteli tuolla tavoin. Eiväthän kaikki ihmiset yleensä ole saaneet tätä kokea, että he menettelivät tällä tavoin ja sitten he huomaavat menettelleensä tyhmästi. Silloin he eivät nimitä tätä omantunnon tuskaksi. Se ei ole niin epäitsekästä tuskaa kuin omantunnontuska. Omantunnontuska on se, että me emme tiedä, minkätähden olemme niin tuskaisia, mutta tämmöinen tuska on selvä. Me olemme menettelleet tyhmästi, ja huomaamme mitä

siitä seuraa. Tämä on todella semmoinen häiriö meidän tajunnassamme, joka edellyttää, että me olemme inhimillisiä olentoja, toisin sanoen ajattelevia, älyperäisiä olentoja. Jos ei meillä olisi älyä, järkeä, emme voisi tuntea tämmöistä tuskaa. Se aiheutuu siitä, että niin selvästi näemme häiriön, joka seuraa, ja silloin meissä nousee ääni, joka sanoo tietämättämme, mitenkä sekin vahinko on ajanpitkää korjattavissa, kyllä voisit olla sittenkin rauhassa, sillä se on korjattavissa. Siellä on meissä tämmöinen suurempi, mahtavampi tajunta, joka tekee, että tuo häiriö, mikä on saatu aikaan, heijastuu meille kärsimyksenä. Ja samalla tavalla meidän on ymmärrettävä omantunnon tuskia. Nehän olisivat mahdottomia, ellei olisi sisässämme semmoinen suurempi tajunta, joka meille kuiskaa: tuo ihanne on noudatettava, ja sinä tulet kerran sitä noudattamaan. Kärsimys on pakollinen ainoastaan sen takia, että tällä tavalla syntyy suuremmassa tajunnassa häiriö, joka tulee tietoiseksi.

Mutta olemme tutkineet tässä nyt kärsimyksen niin sanoakseni metafysisillistä ja filosofista taustaa, ja se on silloin se, että suuremmassa tajunnassa tapahtuu häiriöitä. Ja häiriö heijastuu siihen suurempaan tajuntaan. Koko kärsimyksen takana on se, että on olemassa jumalallinen tajunta, jossa kaikki häiriöt tapahtuvat, ja tajunta ei välitä niistä kärsimyksistä. Mutta pienemmät tajunnat siitä välittävät. Mistä johtuu tämä? Se on selvä, että jos oletamme logoksen yhtenäiseksi tajunnaksi, ei siinä voi olla mitään muuta kuin ainainen riemu, rakkaus ja autuus. Jos meillä olisi logoksen tajunta, emme tietäisi mitään kärsimyksistä. Minkätähden siis emme ole tuossa suuressa jumalallisessa tajunnassa? Minkätähden olemme aivankuin pakoitetut olemaan omassa rajoitetussa tajunnassamme ja kärsimään? Tulemme silloin itse asiaan ja kysymme, mistä johtuu, että me kärsimme. Nyt tuon esille semmoisen väitteen, joka ehkä hyvinkin hämmästyttää. Mehän jo sovimme siitä, että jumalallinen tajunta ei kärsi häiriötä, eikä välitä mistään. Nyt minä sanon: kärsimys onkin olematon. Se on itse asiassa olematonta, vaikka me

kamppailemme kärsimyksessä, me toimimme keskellä kärsimyksen maailmaa, emmekä pääse siitä mihinkään. Jos me sanomme: kärsimystä ei ole olemassa, ja sitten saamme äärettömän hammaskivun, niin kyllä me tiedämme, että kärsimys on olemassa. Kuinka siis voimme väittää, että sitä ei ole. Meidän täytyy niin sanoa sentähden, että se on totuus. Kärsimys ei ole olemassa minkäänlaisena semmoisena todellisuutena, miksi me sitä kuvittelemme, ja kuitenkin se on olemassa. Mutta missä se on? Se on olemassa ainoastaan omassa tajunnassamme tajunnallisena ilmiönä. Mitä varten se olisi kärsimystä, jos leikkaamme haavan itseemme. Kaikki pienet mikroobit ja solut, eiväthän ne siitä kärsi; nehan saavat enemmän työtä ja hommaa ja alkavat hirmuisesti elää. Eihän meidän veitsemme voi leikata halki näitä pieniä soluja, joista ruumiimme on kokoonpantu. Ei se tuota häiriötä ja kuolemaa heille. Miksi se siis tuntuu meille kärsimykseltä? Se on siis aivan selvästi ainoastaan meidän tajunnassamme, mielikuvituksessamme, sillä tavalla, että me kyllä tunnemme sen, mutta ainoastaan tajunnassamme. Kärsimys on mentaalinen, tajunnallinen ilmiö. Tämän voi todistaa aivan pätevästi. Jos olette nähneet hypnotisoijan toimivan, niin hän sanoo esimerkiksi jollekulle: olehan hyvä ja tule tänne, minä koetan sinua subjektina. Joku nainen tulee ehkä, ja sitten hän suggeroi hänet. Nykyään ei tarvitse edes vaivuttaa uneen, vaan vähän suggeroida. Hän saa aikaan sitten mielikuvan siitä, että on hirmuisen kylmä tässä huoneessa ja vaivuttaa sen toisen tajuntaan esimerkiksi sanomalla: mutta huomaatteko, kuinka täällä on kylmä. Heti tuo nainen ottaa vastaan vaikutuksen ja alkaa väristä, vaikka todellisuudessa voi olla niin lämmin, että me hikoilemme. Mutta tuo subjekti palelee. Miksi? Sentähden, että hypnotisoija vaivuttaa hänen tajuntaansa sellaisen ajatuskuvan. Samanlaisia ajatuskuvia voi kuinka monta laatua tahansa herättää hänessä, ja heti hän kärsii. Tämähän todistaa, että kärsimys ei millään lailla ole riippuvainen fyysisestä todellisuudesta. Kärsimys on jotakin mentaalista. Se on tajunnallinen ilmiö ja riippuu ajatuskuvasta eikä

suinkaan mistään fyysillisestä asiasta. Fyysillinen elämä kulkee omia latujaan, mutta meidän tajuntamme sanoo muutamien olosuhteiden vallitessa tässä fyysisessä maailmassa: nyt sinun pitää kärsiä, sinun pitää tuntea tuskaa. Emmehän me ajattele näin pitkälle, mutta prosessi on semmoinen, koska ei itse fyysillinen maailma meihin vaikuta. Kun hypnotisoija antaa vesilasin subjektin käteen ja sanoo, että siinä on hyvin ihanaa viiniä, josta tulee juovuksiin, niin ehkä nainen panee vastaan ja sanoo hänelle, ettei hän tahdo juoda, mutta hypnotisoija sanoo, että se on niin ihanaa ja silloin nainen juo ja hän tulee juovuksiin. Hypnotisoija voi sanoa hänelle: Minä seison tässä nyt korkealla vuorella; tuossa on aurinko ja taivas; ihmisiä ei ole enää olemassa; ja silloin subjekti heti muuttuu aivankuin toiseen paikkaan. Hypnotisoija voi siis vaikuttaa tähän onnettomaan subjektiiin, niin että hän uskoo. Tämä kaikki todistaa, että tajunta on jotakin semmoista, johon tajunta vaikuttaa. Tajuntaan vaikuttaa tajunta. Ja siis meidän kärsimyksemme ja ilomme ovat meidän mielikuvituksessamme, tajunnassamme. Meidän kärsimyksemme, kipumme ja tuskamme ovat tajunnallisia ilmiöitä. „Herranen aika!“ me sanomme, „kuka siis meitä hypnotisoi?“ Itsekö siis hypnotisoimme, kun tuosta hirveästi vetää ja minä tunnen, että saan aika nuhan ja varustaudun siihen. Itsekö nyt sanon itselleni: ota vastaan se kärsimys, mikä nuhasta tulee. Ei, emme niin tee. Turhanpäiväistä olisi niin sanoa. Voi olla ihmisiä, jotka pelastuvat nuhasta, kun sanovat, ettei tässä nyt nuhaa tule. Mutta jos hän sanoo, että nyt minä kylmetyin ja saan nuhan, niin on siitä seurauksena, että hän on sitä vastaanottavaisempi. On ikäänkuin hän avaisi ovet noille ajatuskuville. Ja jos ei hän pelkää, niin on kuin hän sulkisi ovet. Kuka meitä siis hypnotisoi, jos emme itse sitä tee. Se on luonto. Sanomme nyt ensin yleisellä nimellä: se on luonto; ja luonto ei olekaan mikään kuollut kappale, niinkuin jotkut herrat materialistit voisivat otaksua. Luonto on elävä olento ja hyvin merkillinen. Se se meidät hypnotisoi. Me olemme luonnon

mielikuvituksen ja ajatuskuvien alaisina. Ne pakottavat meidät kärsimään. Kuinka tämä on ymmärrettävissä? Se on tosiseikka. Täytyy olla jokin ajatusvoima luonnossa, joka panee meidät kärsimään, sillä muutenhan me emme kärsisi, jonkun täytyy herättää meissä ajatuskuvia. Ja se tulee niin itsestään lakiperäisesti, että me emme tiedä emmekä saata huomata, mistä se tulee. Se tulee niin ylen älykkäällä ja järkevällä ja pirullisen viisaalla tavalla meihin tuo kärsimyksen ajatuskuva, että meidän täytyy kärsiä. Mutta että se tulee, sen voimme pitää todistettuna tai todistettavana asiana. Ja kuka panee meidät kärsimään? Kun muistamme, että jumalallinen logos ei tunne kärsimystä, vaikka tuossa jumalallisessa tajunnassa tapahtuu häiriötä. Hän ei tunne kärsimystä sentähden, että hän heti sen voittaa, sillä hän sanoo, että siitä on hyötyä. Sillä tavalla nuo olennot, joita hän voi rakastaa, juuri sillä tavalla, että ne nousevat hänen tahtoansa vastaan, kulkevat omia teitään, ajattelevat omia ajatuksiaan, ne oppivat pahan mahdollisuuden. Se on oikeastaan Jumalalle, kun he tuottavat häiriötä. Mutta Jumala antaa sen anteeksi, sillä hän sanoo: siitä on hyötyä heille itselleen; siitä on se hyöty, että he oppivat tietämään ja rakastamaan. Heistä tulee semmoisia olentoja, joita hänkin rupeaa rakastamaan. Hänen tajunnassaan kuitenkin on häiriötä saatu aikaan. Hän ei kärsi siitä, sillä hän voittaa kärsimyksen. Mutta millä tavalla nuo pienet tajuntakeskukset oppivat näkemään, että tämä on Jumalan tahdon rikkomista, että tämä on pahaa. Sillä tavalla, että he kärsivät. Siis Jumala sanoo – me voimme kuvata asian näin – hän sanoo jollekin, opettaa näitä pienempiä tajuntakeskuksia, että he häiritsevät Jumalan tajuntaa, että heidän täytyy oppia kulkemaan viisauden teitä, että heidän täytyy oppia noudattamaan Jumalan tahtoa, ja tämän he voivat oppia näkemään kärsimyksellä. He tuntevat siis, että he eivät saa toimia jollain määrättyllä tavalla. Siten he oppivat. Jumala sanoo ikäänkuin jollekin: opeta; ja tämä „jokin“ ottaa kaikki käsiinsä ja sanoo: teidän pitää kärsiä, jotta viisastuisitte ja oppisitte hyviksi, jotta oppisitte unohtamaan.

Teidän täytyy kärsiä siitä, että itseänne ajattelette. Ja tämä „jokin“, tiedättehän, kuinka voi häntä nimittää. Jos me ajattelemme maapalloamme, tätä pientä tähteä maailman avaruudessa, jossa on paljon tuskaa ja kärsimyksiä ja jota nimitämme surun laaksoksi ja jos minkälaisilla nimillä. Jos tätä ajattelemme, niin voimme sanoa: se joka meitä täällä opettaa, on eräs voimakas, suurenmoinen ja ihmeellinen enkeliolento, joka johtaa tämän planeetan yksilöitä kärsimyksen kautta. Me nimitämme häntä saatanaksi. Me nimitämme häntä saatanaksi sentähden, että hän aivankuin edustaa tuota prinssiä, vastustaa suurta jumalallista elämää. Ja siitä me saamme kärsiä. Ja se, joka pitää huolen siitä, että joudumme kärsimään, ja että opimme, ja joka peloittaa meitä, on saatanan. Saatanan olennessa on kärsimys, hänen mahtava ajatuksensa sanoo meille: kärsi. Tästä emme voi vapautua, ennenkuin siitä vapaudumme. Me olemme tuon muodon, hengen alaisia, näiden asuroiden, jotka ovat ensimmäisestä manvantarasta, josta puhuimme viimeisen edellisenä kertana, noiden suurten olentojen alaisina, ei niiden, jotka jäivät jälkeen kehityksessään, vaan noiden korkeiden henkiolentojen vaikutuksen alaisena, joiden johtajaa me nimitämme saatanaksi. Heidän mielikuvituksensa ja järkensä ja ajatuksensa alaisia me olemme. Ne luovat kärsimyksen ajatuskuvan, ja sentähden jokaisen täytyy kärsiä ja tätä kestää, kunnes alamme ymmärtää, että kärsimys on omassa tajunnassamme, ja että ihmisen tehtävä on vedota ei enää kärsimykseen, vaan Jumalaan, että hänen tehtävänsä on tulla ikäänkuin Jumalaksi, yhtyä Jumalaan, yhtyä siihen tajuntaan, joka voittaa kärsimisen ja nousee sen yläpuolelle. Hänen täytyy kulkea kärsimyksen ja karman kahleissa, vankeudessa, kunnes hän ottaa vastaan sen lunastuksen eli pelastuksen, mikä on annettu Kristuksessa, sillä jo on tullut aika meidän maapallokehityksessämme, että jumalallinen tajunta täydellisen ihmisen muodossa astui alas maan päälle, ja hän on siis tässä meidän maapallotajunnassamme ja on jo siis ikäänkuin antanut kättä saatanalle ja pitänyt häntä kädestä ja sanonut hänelle: nyt

toimi yhdessä minun kanssani, sillä nyt minä jo, Kristus, lunastin kamppailevat ihmissielut, että he yhtyvät minuun, ja sanovat: minä lakkaan kulkemasta synnin teitä, tahdon yhtyä siihen jumalalliseen rakkauteen, joka rakastaa ja iloitsee ja riemuitsee tässä elämässä, enkä tahdo häiritä jumalallista tajuntaa, tahdon alistua Isän Jumalan tahtoon ja yhtyä tähän suureen sinfoniaan. Minä yhdyn Kristukseen, ja silloin kun sen teen, tiedän, että saatanalla ei ole enää samaa valtaa kuin ennen. Silloin on kärsimys vapaaehtoinen jo, mutta tiedän itse silloin kärsiväni, ja kärsin mielelläni, kun näen, että niin on tarkoitettu, sillä se on kärsimys, joka opettaa, ja kaikki kärsimys, joka kärsitään mielellään ja ilolla, ei ole enää kärsimistä. Se on jo sitä, mitä Jumala tuntee, kun hän hymyilee ja rakastaa meitä ja tietää, että me sillä tavalla opimme.

* * *